

[A. M. Hansen.]

radikale Venstre som det Parti, der kalder paa Samling af alle frisindede Kræfter i vort Folk. I de 34 Aar, vort Parti har bestaaet, har det taget levende Del i positivt politisk Arbejde til Løsning af de Opgaver, der til forskellige Tider skulde løses, sammen med alle de Partier, der paa et frit, demokratisk Grundlag vil arbejde for lysere Tid, for de svagest stillede i vort Samfund og for Fremgang for det hele Folk.

Paa denne Linie har vi til Dato ført vor Politik, og paa denne Linie vil vi ogsaa i Fremtiden sætte ind med al den Styrke, Vælgerne vil give vort Parti paa Valgdagen.

J. S. Foget: Det er af flere af de foregaaende Talere fremhævet, at vi staar over for et 10 Aars Jubilæum, og der er for saa vidt god Grund til at understrege Jubilæet, idet det jo faktisk er et Dobbeltjubilæum. Det er ikke alene 10 Aar, siden Regeringen kom til Magten, men det er ogsaa 10 Aar, siden Krakket paa New Yorkerbørsen indtraf, og begge Dele er Forhold, som der er Grund til at mindes.

Hvis vi ser tilbage paa Tidsrummet 1929—39, saa er der mange Ting, der er foregaaet, som vi fra vor Side har haft meget imod. Man er kommet ind i Monopolisering af Erhvervslivet, samtidig med at man har overladt Landbruget til en fuldkommen Dumping. Men skal vi tage Spørgsmaalet om Udviklingen i store Træk, vil vi indrømme, at der findes tre Hovedfraktioner i vort Samfund som i alle andre: Arbejderen, Bonden og Kapitalen. Ingen af dem kan i Virkeligheden undvære hinanden, men to af dem kan udnytte den tredje. Dette har vi i vort Samfund bitre Erfaringer for, og det er i Virkeligheden det, der er den dybere Aarsag til den økonomiske Uligevægt Erhvervene imellem. Fra Omslaget i 80erne til 1924 var dansk Landbrug en god Forbundsfælle for dansk Kapital, og saa længe Bønderne havde afgørende Indflydelse paa dansk Politik, var ogsaa Kapitalen yderst venligt stemt over for Bonden. Men aldrig saa snart havde Arbejdernes Repræsentanter erobret den afgørende Indflydelse fra Bonden, før Kapitalens Interesser blev forenet med Arbejderens, og medens det før var Arbejderen, der maatte betale Gildet, saa blev det nu Bonden.

Derfor blev Socialdemokratiets Valgsejr i 1929 afgørende for den Vending, der bragte Arbejderen over paa Solsiden og Bonden over paa Skyggesiden. Intet kan understrege denne min Paastand mere end Statsministerens Udtalelse ved Socialdemokratiets Kongres i Januar — jeg beder Formanden om Tilladelse til en Række smaa Citater. Statsministeren siger her:

„Vi har Venstres Adfærd i vor Erindring. Vi husker Afvisningerne i 1927 og 1928, og vi husker, at Venstres eneste Middel var Nedsækning af Løn, Aldersrente, Invaliderende o. s. v. til Fordel for Formuebesiddere, hvis Skat blev nedsat ved Hjælp af det, der blev taget fra de fattige.“

Men som Forsvar for sin egen Politik fortsætter Statsministeren umiddelbart efter:

„Vi føler os ikke brødebetyngt over for Landbruget, om saa Knud Bach laver nok saa mange Bondetog.“

Her giver han Udtryk for en opsparet Bitterhed fra før 1929 og skynder sig at stille sig i Forsvarsstilling over for dem, han nu selv er med til at undertrykke.

Den Virkning, som Krakket paa New Yorkerbørsen i 1929 fik paa samtlige Landes Handelspolitik, som medførte Planøkonomi, og som skabte det bedst mulige Grundlag for den socialdemokratiske Tankes Gennemførelse, kan næppe have været den nu siddende Regering uvelkommen. Det, der maa forbavse mest, var, at man fra Venstres og fra konservativ Side viste sig mere end villig til at give Regeringen et saa velegnet Instrument som Valutacentralen, thi hermed havde Regeringen baade Grundlaget for og Midlet til at gennemføre en programæssig Socialisering af Samfundet. Det er derfor med god Grund, jeg samtidig nævner disse to 10 Aars Jubilæer: Regeringens Overtagelse af Magten og Krakket paa New Yorkerbørsen, thi disse to Tildragelser passede til hinanden som Haand til Handske. Næppe havde man fra Socialdemokratiets Side ventet en saa let Gennemførelse af Punkt 1 i Odense-Programmet af 1923, hvori man udtaler:

„Til Afhjælpning af Erhvervskrisen og til Modvirkning af den danske Valutas Svækkelse gennemføres en effektiv Regulering og Begrænsning af Importen.“